

περιφερειακό παρατηρητήριο
κοινωνικής ένταξης
περιφέρειας κρήτης

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ
REGION OF CRETE

Σύντομο κείμενο πολιτικής για τα θέματα

ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗΣ ΤΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ

στην Περιφέρεια Κρήτης

01/2025

Στο παρόν κείμενο παρουσιάζονται οι ανάγκες των μεταναστών/στριών από τρίτες χώρες, συμπεριλαμβανομένων των επί μακρόν διαμένοντων/ουσες και των προσφύγων στην Περιφέρεια Κρήτης, με έμφαση στα θέματα υγείας, όπως καταγράφηκαν κατά τις εργασίες υλοποίησης του ευρωπαϊκού έργου AMIF «EMV-LII» στην Περιφέρεια Κρήτης την περίοδο Σεπτεμβρίου-Δεκεμβρίου 2024, με τη συμμετοχή φορέων και μεταναστών-τριών.

Οι δράσεις του έργου που έλαβαν χώρα στην Περιφέρεια Κρήτης, υλοποιήθηκαν σε συνεργασία της Συμβίωσης-Σχολής Πολιτικών Σπουδών του Συμβουλίου της Ευρώπης στην Ελλάδα και της Αναπτυξιακής Ηρακλείου με το Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης της Περιφέρειας Κρήτης (Παρατηρητήριο).

Η καταγραφή αναγκών και οι προτάσεις πολιτικής διενεργήθηκαν από το Παρατηρητήριο (www.socialobservatory.crete.gov.gr), στο πλαίσιο του Κοινωνικού Πυλώνα της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής (Ευρώπη 2020, Ευρώπη 2030) και της αντίστοιχης Εθνικής Αναπτυξιακής Στρατηγικής για την κοινωνική και βιώσιμη ανάπτυξη. Η προσπάθεια του Παρατηρητηρίου συνδέεται με την άσκηση των αρμοδιοτήτων του οι οποίες αφορούν στην επίτευξη των στόχων και των προτεραιοτήτων που θέτουν η Εθνική και Περιφερειακή Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη (ΕΣΚΕ, ΠΕΣΚΕ) με έμφαση στις ευάλωτες και ειδικές κοινωνικές ομάδες (Ν.4430/2016), εντός του Εθνικού Μηχανισμού Συντονισμού Παρακολούθησης και Αξιολόγησης των πολιτικών κοινωνικής ένταξης και κοινωνικής συνοχής (ΕΜ) (Ν.4445/20016).

Προβλήματα & Ανάγκες

περιφερειακό παρατηρητήριο
κοινωνικής ένταξης
περιφέρειας κρήτης

Σύντομο κείμενο πολιτικής για τα θέματα υγείας και
ένταξης των μεταναστών στην Περιφέρεια Κρήτης
Ιανουάριος 2025

Προβλήματα & Ανάγκες

Ψυχική Υγεία

Οι μετανάστες/τριες αντιμετωπίζουν προβλήματα ψυχικής υγείας που δεν γίνονται συνήθως ορατά. Πρόκειται για προβλήματα κυρίως κατάθλιψης, στρες λόγω αποχωρισμού, απώλειας, εγκατάλειψης, έλλειψης σταθερότητας, ανασφάλειας, μη αποδοχής, μη σύνδεσης με τη κοινότητα και λόγω διαφοροποίησης πολιτισμικού πλαισίου από τη χώρα υποδοχής.

Τα ψυχικά προβλήματα στις περισσότερες περιπτώσεις αντιμετωπίζονται ως παθολογικά καθώς δεν ανιχνεύονται και δεν αντιμετωπίζονται ως τέτοια, δηλαδή ως ψυχικά, από τη χώρα υποδοχής (πχ Ελλάδα). Αντιθέτως γίνονται αντιληπτά ως σωματικά συμπτώματα. Η διαφορετική αντιμετώπιση οφείλεται σε πολιτισμικούς παράγοντες οι οποίοι οδηγούν σε διαφορετικές αντιλήψεις γιατρού και εξεταζόμενου δυσκολεύοντας τη σωστή διάγνωση και τη σωστή θεραπεία, αποθαρρύνοντας ταυτόχρονα τους μετανάστες/τριες από το να αναζητήσουν υπηρεσίες ψυχικής υγείας.

Προβλήματα εξάρτησης από ουσίες στο 10% του πληθυσμού των προσφύγων.

Προβλήματα & Ανάγκες

Αστεγία και Επισφαλούς Στέγαση

Προβλήματα από επισφαλείς συνθήκες διαβίωσης.

Αστεγία και επισφαλούς στέγαση μετά και το πέρας του προγράμματος «ESTIA».

περιφερειακό παρατηρητήριο
κοινωνικής ένταξης
περιφέρειας κρήτης

Σύντομο κείμενο πολιτικής για τα θέματα υγείας και
ένταξης των μεταναστών στην Περιφέρεια Κρήτης
Ιανουάριος 2025

Πρόσβαση και Συμπεριληπτικότητα

- ▶▶▶ Έλλειψη γνώσης της γλώσσας υποδοχής.
- ▶▶▶ Έλλειψη αναγνώρισης τυπικών προσόντων στον τόπο υποδοχής.
- ▶▶▶ Τα παιδιά αισθάνονται αδυναμία, χαμηλή αυτοεκτίμηση, ανασφάλεια, χαμηλά επίπεδα ικανοποίησης στη ζωή και μοναξιά. Εμφανίζουν επίσης προβλήματα συμπεριφοράς.
- ▶▶▶ Πλημμελής παροχή διαπολιτισμικής μεσολάβησης, με συνέπεια την δυσκολία στην πρόσβαση των υφιστάμενων υπηρεσιών του δημοσίου τομέα.
- ▶▶▶ Αποχωρισμός από κοινωνικά, θρησκευτικά, πολιτισμικά δίκτυα, όπως είναι η οικογένεια και οι φίλοι, ο οποίος ενισχύει τη κοινωνική απομόνωση και την έλλειψη υποστήριξης.

Προβλήματα & Ανάγκες

Διαπολιτισμικότητα

- ▶▶▶ Προκαταλήψεις, κοινωνικές διακρίσεις & ρατσισμός.
- ▶▶▶ Σύγκρουση συνομηλίκων, εκφοβισμός & κακοποίηση.
- ▶▶▶ Πολιτισμικές διαφορές στη δομή και τις εσωτερικές διαδικασίες της οικογένειας οι οποίες επιφέρουν συγκρούσεις μεταξύ των γενεών και επηρεάζουν την προσαρμογή των μελών τους στο νέο κοινωνικό-πολιτισμικό περιβάλλον.
- ▶▶▶ Οι πολιτισμικές διαφορές στην υγεία είναι περισσότερο πολύπλοκες για πληθυσμούς από αραβικές και ασιατικές χώρες (Πακιστάν, Μπαγκλαντές κλπ.).

περιφερειακό παρατηρητήριο
κοινωνικής ένταξης
περιφέρειας κρήτης

Σύντομο κείμενο πολιτικής για τα θέματα υγείας και
ένταξης των μεταναστών στην Περιφέρεια Κρήτης
Ιανουάριος 2025

Προτάσεις Πολιτικής

περιφερειακό παρατηρητήριο
κοινωνικής ένταξης
περιφέρειας κρήτης

Σύντομο κείμενο πολιτικής για τα θέματα υγείας και
ένταξης των μεταναστών στην Περιφέρεια Κρήτης
Ιανουάριος 2025

Προτάσεις Πολιτικής

Σε επίπεδο Εθνικής, Περιφερειακής και Τοπικής Διοίκησης

Αποτελεσματικότερη εφαρμογή της Εθνικής & Περιφερειακής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη (ΕΣΚΕ, ΠΕΣΚΕ) καθώς και της Ευρωπαϊκής και Εθνικής Στρατηγικής και των Σχεδίων Δράσης για την Ένταξη των Μεταναστών/στριών.

Κατάρτιση ολοκληρωμένου σχεδίου δράσης για θέματα υγείας και κοινωνικής ένταξης στην Περιφέρεια Κρήτης.

Συντονισμός φορέων και υπηρεσιών για την επίτευξη των στόχων της στρατηγικής και του σχεδίου δράσης στην Περιφέρεια Κρήτης.

Μεγαλύτερη υποστήριξη από την τοπική αυτοδιοίκηση σε θέματα κοινωνικής ένταξης και κοινωνικού αποκλεισμού.

Χωρική προσέγγιση του σχεδιασμού σε θέματα κοινωνικής ένταξης μεταναστών σε αστικές και αγροτικές περιοχές στην Περιφέρεια Κρήτης (Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης).

Ο σχεδιασμός πρέπει να περιλαμβάνει και άτομα μεταναστευτικής και προσφυγικής καταγωγής και φορείς που αντιπροσωπεύουν τον πληθυσμό των μεταναστών ώστε να τηρείται η διαπολιτισμικότητα και το κράτος δικαίου.

Ολοκληρωμένες χωρικές παρεμβάσεις σε θύλακες αποστέρησης στην Περιφέρεια Κρήτης (Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης)

Σε επίπεδο Υπηρεσιών και Υποστήριξης

- ▶▶▶ Πολιτισμική διαμεσολάβηση και διερμηνεία σε υπηρεσίες υγείας και ψυχικής υγείας, σε υπηρεσίες για την έκδοση αδειών παραμονής και σε όλες τις κοινωνικές υπηρεσίες.
- ▶▶▶ Οι πολιτισμικοί διαμεσολαβητές δεν πρέπει απλά να προέρχονται από τις χώρες προέλευσης των μεταναστών, αλλά να είναι πιστοποιημένοι διερμηνείς.
- ▶▶▶ Συνεχής εκπαίδευση στη διαμεσολάβηση για τη διαχείριση πολιτισμικών αναγκών, φόβων, σχέσεων επαγγελματιών υγείας-ασθενούς, κ.α, καθώς επίσης πιστοποίηση και θεσμική αναγνώριση των πολιτισμικών διαμεσολαβητών που προέρχονται από την χώρα προέλευσης των μεταναστών και προσφύγων.
- ▶▶▶ Εκπαίδευση διαμεσολαβητών στην ιατρική ορολογία και στην ορολογία των υπηρεσιών υγείας για να μην γίνεται λάθος διάγνωση.
- ▶▶▶ Εκπαίδευση υγειονομικών και άλλων επαγγελματιών σε θέματα διαπολιτισμικότητας, για την αλλαγή στάσεων, αντιλήψεων και εξυπηρέτησης μεταναστών και προσφύγων για την σωματική και ψυχική υγεία.
- ▶▶▶ Στελέχωση υπηρεσιών των Δήμων για την παρέμβαση στην οικογένεια και την επίλυση συγκρούσεων ή και το σχεδιασμό αντίστοιχων προγραμμάτων για την υποστήριξη γονέων σε θέματα γλώσσας, υγείας, εργασίας, άδειας παραμονής, δικαιωμάτων.

Προτάσεις Πολιτικής

Σε επίπεδο Υπηρεσιών και Υποστήριξης

- ▶▶▶ Στελέχωση κοινωνικών υπηρεσιών και παρουσία τους σε όλους τους Δήμους της Περιφέρειας Κρήτης.
- ▶▶▶ Στελέχωση και ενδυνάμωση του δημοσίου τομέα ψυχικής υγείας καθώς τα προβλήματα ψυχικής υγείας διογκώνονται στην Περιφέρεια Κρήτης (Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης).
- ▶▶▶ Ενεργοποίηση των Κέντρων Κοινότητας στην τοπική ενημέρωση σε θέματα υγείας και ψυχικής υγείας.
- ▶▶▶ Μηχανισμοί προώθησης στην απασχόληση μέσω των Κέντρων Κοινότητας, όπως προβλέπει η νομοθεσία και δεν έχουν ενεργοποιηθεί από τους Δήμους.
- ▶▶▶ Ενίσχυση οικονομικών κινήτρων και συνθηκών διαβίωσης για τη στελέχωση των ΤΟΜΥ στους Δήμους της Κρήτης.
- ▶▶▶ Υποστήριξη των ΤΟΜΥ και εν γένει της πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας.
- ▶▶▶ Εμπλουτισμός της εμπειρίας των δομών καταπολέμησης των εξαρτήσεων στη διαπολιτισμικότητα και προώθηση της δικτύωσης με άλλες ειδικότητες και υπηρεσίες.
- ▶▶▶ Καταπολέμηση του ρατσισμού και των διακρίσεων στις δημόσιες/δημοτικές υπηρεσίες.

Σε επίπεδο των Πολιτών και του Πληθυσμού Στόχου

- ▶▶▶ Παροχή πληροφόρησης για το σύστημα υγείας, όπως τα νοσοκομεία, τα κέντρα υγείας και οι ΤΟΜΥ, στο πλαίσιο του σεβασμού στα διαπολιτισμικά δικαιώματα.
- ▶▶▶ Ενημέρωση για τις προσφερόμενες υπηρεσίες και τα δικαιώματα και νομική υποστήριξη σε γλώσσες της χώρας προέλευσης ή και στα αγγλικά.
- ▶▶▶ Διάθεση διαδικτυακών υπηρεσιών υγείας σε γλώσσες της χώρας προέλευσης ή και στα αγγλικά, όπως στα νοσοκομεία και στις υπηρεσίες αδειών παραμονής.
- ▶▶▶ Τήρηση ατομικού ιστορικού υγείας ή κάρτας υγείας προκειμένου να αποφεύγονται υπαρκτά φαινόμενα «ιατρικού απαρτχάιντ» όπου οι μεταναστευτικοί πληθυσμοί και παιδιά μεταξύ αυτών, εμβολιάζονται για τον ίδιο λόγο, κάθε φορά που μετακινούνται.
- ▶▶▶ Κόμβος ηλεκτρονικής ενημέρωσης, νομικής υποστήριξης σε θέματα κοινωνικής ένταξης και δικαιωμάτων.
- ▶▶▶ Ενημέρωση και ενθάρρυνση μεταναστών στη χρήση των δημόσιων υπηρεσιών υγείας και των κοινωνικών υπηρεσιών.

Προτάσεις Πολιτικής

Σχετικά με την εκπαίδευση

Εκμάθηση ελληνικής γλώσσας σε σταθερή βάση για τους ενήλικες.

Εφαρμογή της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης στο σχολικό περιβάλλον που αφορά τους εκπαιδευτικούς, τους μαθητές και τους γονείς,

Εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας στα παιδιά για την από πολύ νωρίς ομαλή ένταξή στην εκπαίδευση και την από νωρίς άρση πολιτισμικών εμποδίων καθώς εκεί αναπτύσσεται το αίσθημα του «ξένου», της ανασφάλειας, της μη αποδοχής.

Ειδικές παρεμβάσεις στα σχολεία για ενημέρωση γονέων και εκπαιδευτικών σε θέματα διαπολιτισμικότητας.

Ενημέρωση επαγγελματιών για τη διαπολιτισμική εξυπηρέτηση και την άρση των εμποδίων προσβασιμότητας των μεταναστών.

περιφερειακό παρατηρητήριο
κοινωνικής ένταξης
περιφέρειας κρήτης

Σύντομο κείμενο πολιτικής για τα θέματα υγείας και ένταξης των μεταναστών στην Περιφέρεια Κρήτης
Ιανουάριος 2025

Προτάσεις Πολιτικής

Οριζόντιες παρεμβάσεις

- ▶▶▶ Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις σε γειτονιές με άξονα την οικογένεια και το παιδί με βάση τα στοιχεία του Παρατηρητηρίου για τους αστικούς και αγροτικούς θύλακες αποστέρησης.
- ▶▶▶ Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις στη στέγαση για όλους τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως το παλαιότερο πρόγραμμα ΕΣΤΙΑ για τους αιτούντες άσυλο.
- ▶▶▶ Άρση των κτηριακών εμποδίων των Δήμων για τη δημιουργία δομών.

Σύντομο κείμενο
πολιτικής για τα
θέματα υγείας και
ένταξης των
μεταναστών στην
Περιφέρεια Κρήτης

01/2025

περιφερειακό παρατηρητήριο
κοινωνικής ένταξης
περιφέρειας κρήτης

